

Käräjäoikeuden lautamiesten valitseminen toimikaudeksi 2025-2029

Kaupunginhallitus 19.05.2025 § 142

Käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 3 §:n mukaan lautamiesten lukumäärän vahvistaa Tuomioistuinvirasto. Jos käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluu useampia kuntia, Tuomioistuinvirasto vahvistaa kunkin kunnan alueelta valittavien lautamiesten määrän ensisijaisesti kuntien henkikirjoitettujen asukkaiden lukumäärän suhteessa. Jokaisesta kunnasta on kuitenkin valittava vähintään yksi lautamies. Viitasaarelta valittavien lukumäärä on yksi lautamies.

Lain 4 §:n mukaan valtuusto valitsee lautamiehet valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Kunnasta valittavien lautamiesten tulee mahdollisimman tasapuolisesti edustaa kunnan väestön ikä-, elinkeino-, sukupuoli- ja kielijakaumaa.

Lautamiesten kelpoisuusvaatimuksista ja valintaperusteista säädetään 2 §:ssä. Lautamiehen tulee olla käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvassa kunnassa asuva Suomen kansalainen, joka ei ole konkurssissa, jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu ja jota on pidettävä sopivana toimimaan lautamiehenä. Lautamieheksi ei saa valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 65 vuotta. Lautamiehenä ei saa olla henkilö, jolla on virka yleisessä tuomioistuimessa tai Rikosseuraamuslaitoksessa taikka joka virassaan suorittaa ulosottotehtäviä, rikosten esitutkintaa taikka tulli- tai poliisivalvontaa, eikä myöskään syyttäjä, asianajaja taikka muu ammatikseen asianajaja harjoittava henkilö.

Lautamiesten kelpoisuusvaatimukset ovat tiukat. Lautamiehenä ei voi olla henkilö, jota ei ole pidettävä sopivana tehtävään. Säännöksen tarkoituksena on sulkea pois lautamiestehtävästä henkilöt, joilla on esim. rikosrekisterimerkintöjä tai jotka ovat syyllistyneet toistuvasti vähäisempiin rikoksiin. Ministeriön mukaan sopivaisuuden arviointi edellyttää ehdokkaan kokonaisvaltaista arviointia, jonka lopputuloksena tulisi olla johtopäätös siitä, että valinnalla ei horjuteta tuomioistuinta kohtaan tunnettua luottamusta.

Lautamiehen tehtävää ei voida pitää kunnallisena luottamustehtävänä, vaikka valtuusto valitsee lautamiehet. Perustuslain mukaan tuomiovaltaa käyttävät itsenäiset ja riippumattomat tuomioistuimet. Lautamiehet, joilla on yksilöllinen äänioikeus, ovat tuomioistuimen jäseniä ja toimivat tuomarin vastuulla. Näin ollen tehtävä on pikemminkin valtiollinen luottamustehtävä, jonka hoitamisesta maksettavat kustannukset (istuntopalkkio, ansionmenetykskorvaus ja matkakustannukset) suoritetaan valtion varoista.

Lautamiehen on ennen tehtävään ryhtymistä sekä tehtävän kestäessä annettava käräjäoikeudelle tuomioistuinlain (2016/673) 11 luvun 12 §:ssä tarkoitettu sidonnaisuusilmoitus.

Lisätiedot: Hallintopalvelujen palvelualuejohtaja Anni Riihimäki, puh. 044 459 7301, anni.riihimaki@viitasaari.fi

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto valitsee Keski-Suomen kärjäoikeuteen yhden lautamiehen toimikaudeksi 2025-2029.

Päätös	Hyväksyttiin.
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	Jatkokäsittelyyn kaupunginvaltuusto 2.6.2025

Kaupunginvaltuusto 02.06.2025 § 52
174/00.00.01/2025

Päätösehdotus	Kaupunginvaltuusto päättää valita Keski-Suomen kärjäoikeuteen yhden lautamiehen toimikaudeksi 2025-2029. --- Valtuutettu Hannu Glad esitti, että lautamieheksi valitaan Anna Kemppainen.
Päätös	Kaupunginvaltuusto päätti valita Keski-Suomen kärjäoikeuden lautamieheksi Anna Kemppaisen toimikaudelle 2025 – 2029.
Muutoksenhaku	Kunnallisvalitus
Toimenpiteet	Ote valittu jäsen, tiedonhallintasihteeri, kirje + ote Keski-Suomen kärjäoikeus